

Чорнобиль:
дні
і ночі,
що були
і що
будуть...

(Матеріал
на цю тему
читайте
на 7-й стор.).
Фото Олександра
КЛИМЕНКА.

№ 234 (2481) ■ Субота, 16 грудня 2000 року ■ Ціна договірна

Обмін товарами ліпше, ніж обмін ударами

«Замість обміну ракетними ударами треба налагоджувати обмін товарами», — заявив Голова ВР України Іван Пляш під час зустрічі з Державним міністром Турецької Республіки Рошето Казимом Юлдашем і депутатами турецького парламенту, які представляють Туреччину на II засіданні спільної україно-турецької економічної комісії. Наші народи повинні не тільки бути добрими сусідами, а й збагачувати один одного. Оскільки на світовому ринку всі ніші вже зайняті, доцільно розширити торгівлю, на думку І. Пляша, потрібно шукати в двосторонніх домовленостях. Він запропонував турецькій стороні уважніше придиватися до пропозицій України стосовно продажу танків, до можливостей української авіаційної та суднобудівної промисловості. В свою чергу, має цікавити булінгівний та туристичний потенціал Туреччини. Оскільки складніше, що виникають під час співробітництва, за словами Голови ВР, у жодному разі не свідчать про наявність будь-яких принципових розбіжностей.

Рошето Казим Юлдашем зазначив: «Всі півстали співпрацювати на повноцінну товарообіг між нашими країнами. Він підкреслює, що розвиток відносин між Україною та Туреччиною позитивно впливає на ситуацію і в регіоні, і у світі в цілому.

Завтра — День енергетики

Найважливіша галузь

З нагоди професійного свята
працівників енергетичної галузі привітав
Прем'єр-міністр Віктор ЮЩЕНКО

У привітаннях, зокрема, сказано:
«Щиро вітаю вас з нагоди 120-річчя створення в Україні перших наукових та інженерних громадських об'єднань енергетиків і 25-річчя діяльності Ради старіших енергетиків України!»

Енергетика — найважливіша галузь національної економіки, тому питання зміцнення енергетичної безпеки країни, розвитку власної паливно-енергетичної бази, підвищення енергоефективності виробництва постійно перебувають у центрі уваги уряду.

(Закінчення на 7-й стор.).

■ 1881 р. У Львові академічне товариство «Дружний лихвар» видало «Антологію руську» — перший збірник української поезії.

■ 1901 р. Народився генерал армії Микола Вагунін. Командував, зокрема, 1-м Українським фронтом, айська якого визволяли Київ.

■ 1920 р. Радянські війська розгромили основні сили Нестора Махна.

■ 1991 р. Казахстан проголосив свою незалежність.

16 грудня

Алгоритм €, угода буде

Прем'єр-міністри України та РФ Віктор Ющенко і Михайло Касьянов досягли домовленості про те, що україно-російські міждержавні угоди з урегулювання газових взаємовідносин буде підписано не пізніше як 21 грудня. В. Ющенко висловив задоволення проведенням переговорів, заявив, що на цьому етапі переговорів «сторони володіли алгоритмом» усіх проблем у газовій сфері. Питання участі РФ у приватизації, концесії чи якійсь іншій формі управління українською газотранспортною системою під час переговорів не стояло. Планують, що вже 18–19 грудня до Москви вирушать українські експерти для завершення роботи з підготовки двосторонніх документів. Михайло Касьянов, після церемонії закриття ЧАЕС, підтвердив готовність Росії надати Україні допомогу у завершенні будівництва нових енергоблоків Рівненської та Хмельницької атомних електростанцій.

Трагедія

Живими — під землею

Трое загинуло, один з тяжкими тілесними ушкодженнями опинився в лікарні... Трагедія сталася в Кіровограді. Під час проведення земляних робіт стався зсув ґрунту, і двоє робітників опинилися на глибині п'ять метрів. Після повторного зсуву заступав землю ще двоє працівників, повідомляє наш власний кореспондент Олег БОНДАР.

Кримінал

Вибивання податків та зізнань

За словами співголови Харківської правозахисної групи (ХПГ) Євгена Захарова, правозахисники констатують: скарг на дії співробітників податкової міліції стає чимдалі більше.

Захаров розповів: до них звернувся «дуже похитлий молодий чоловік», який стверджує, що він утік із податкової міліції, де його мордували. Юрсти ХПГ звернулися до прокуратури, але порушити справу так і не вдалося. За словами правозахисника, лікар відмовився оглянути потерпілого, дізнавшись, що того побили в міліції, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Передплата — 2001

Спробуй і вииграй!

Сьогодні завершуємо друкувати перелік призів, наданих нашими друзями — спонсорами «Голосу України» для розіграшу серед передплатників. Нам запропонували:

64. БАТ «Рокитнівський скляков» (голова правління Григорій Мінчик) — 550 штук пива «Оболонь» у рокитнівській скляці.

65. Кіровоградське обласне підприємство підприємства «Печатний двір» (директор Ігор Кердіваренко) — 5 сувенірних настільних годинників.

66. Видавництво «Фоліо» (м. Харків) — 5 комплектів науково-популярної та художньої літератури.

67. Харківський виробник — 5 електропобутових приладів.

Передплатуйте і вииграйте!

Енергоблок зупинили — проблеми ЧАЕС відкрили

УСІ МИ АВТОХТОНИ, УСІ МИ ПРИБУЛЬЦІ

Представляємо нову рубрику:
ІСТОРІЯ НАВЧАЄ СУЧАСНИКІВ

На чужих помилках треба вчитися. Вони не підстава для продовження серії дослідів. Бо наперед відомо, чим закінчиться така «лабораторна робота» для її дослідників. Цей урок підкаже нам наймудріший Історик — історія. Але людство чомусь опановує хибну науку: історія вчить, що нічого не може навчити. Навпевне, саме тому, заплузавшись у тунетаз цієї алхімії, ми вперто натикаємося на глузу стіну і набиваємо синці об власне невідглас-тово.

Історія Криму — це також відкритий урок: як не потрапити в лабіринти міжетнічних конфліктів і релігійних чвар. Читаймо перший матеріал нової рубрики «Історія навчає сучасників» — «Усі ми автохтони, усі ми прибульці». І, ради Бога, навчаймося.

(Матеріал під цією рубрикою читайте на 5-й стор.).

■ Сьогодні в Житомирі завершується фестиваль «На батьківщині півніста», присвячений айданному земляку Святославу Ріхтеру.

■ Більш як третина населених пунктів України, що постраждали від стихії, залишаються без енергопостачання.

■ В Ужгороді створено українсько-італійський культурний центр.

■ Зовнішній борг України знизився на 2,48 млрд. доларів і становить 9,96 млрд. доларів.

P.S.

Іван Плюш: Без власника на селі не буде відродження

Таким був провідний експерт великої і містової промови Головної Верховної Ради Івана Плюша на зборах Селянської спілки України. Збори відбулися вчора з нагоди 10-ї річниці цього неопілічного громадського об'єднання.

Не політичного за гаслами, але без жодних перебілень і емоцій, найвідоміший політик на селі. Політичні конкретні справи і дії. Підсумування діяльності спілки за минулі роки існування, і всі інші промови з'являються, виступаючи на основних напрямках роботи в сучасних умовах. Серед найважливіших з них — ініціювання і безпосередня участь спілки у конче повсякденній, на думку спілчан, Національній програмі відродження села.

Майже всі промови відзначали потребу об'єднання політичних партій сільськогосподарського спрямування в одне могутнє громадське об'єднання, яке зможе належно обстоювати інтереси села в усіх державних інстанціях, зокрема у Верховній Раді.

Іван Плюш підтримує ідею створення єдиної селянсько-політичної партії і порадив учасникам зборів не чекати

Фотофакт

Учасники студентської голодовки 1990 року провели на майдані Незалежності акцію проти «потому дезінформації» у справі знищення журналіста Георгія Гонгадзе.

Фото Юрія БЕНГЕРШЛА.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Приватизація

Торги «по-голландськи» — лавпаки

Перший аукціон на Волині з продажу об'єктів незавершеного будівництва за, так званих, «голландським» методом (зниження ціни лота) відбувся в Луцьку.

На торги виставили лише один лот — цегельний завод з будівельною готовністю 50 відсотків, що в селі Іванівка Гончарівського району. Його стартова ціна не перевищує 14 тисяч гривень. Але вже після кількох пропозицій

Луцьк.

Після тривалої і тяжкої хвороби помер вранішнього архієпископа Української греко-католицької церкви в Миколаєві Митрополита Іоанна-Леопада. Поховання Митрополита Іоанна-Леопада відбулося в селі Іванівка, орієнтовно в середі. Після поховання відбулися в селі Іванівка, орієнтовно в середі. Після поховання відбулися в селі Іванівка, орієнтовно в середі.

Спілчуття у зв'язку з кінченням глави УГКЦ висловив Президент України Леонід Кучма. Пішов із життя видатний релігійний діяч, відомий богослов, який залишив помітний слід у новій історії української Церкви. В останній главі держави архієпископ, духовенству та мирянам УГКЦ. — Візнання та повагу отримали його багатогатні творчість, його піднесення свободи, духовності, моральності українського народу. Подяки за відданість Божественній Владикі високої мислі, мудрості та гоморантності зразок для мільйонів віруючих».

Оголошення

Фирма ООО «Будком М», код 30211853, зареєстрована в Дніпропетровській області, Дніпропетровська РДА, 02.12.1998 г. № 5328 ліквідується. Претензії приймаються в течение місяця по кр. адресу: Киев, ул. Пилипенка, 4.

Проекти

Вокзальне містечко європейського рівня

Через декілька років Київський залізничний вокзал стане одним з найкращих у Європі. Якщо проєкт його реконструкції вартість 31,4 мільйона доларів підтримають інвестори. Замонок робіт виступить «Український», парадикс визначитимуть на тендерній основі. Про це йшлося на нараді в Київській міській держадміністрації за участю міського голови Олександра Омельченка.

Зокрема, проєктом передбачено заміну вокзального фонду, будівництво нового виходу із станції метро «Вокзальна», нового павільйону, паркінгу над вокзалом на 4,5 тисячі автомобілів, бізнес-центру, ескалаторів тощо. А також реконструкцію привокзального району, перепрофілювання оптово-роздрібного ринку на ярмарок.

Наталія ВРЕМЕНКО.

Спорт

Про відпущників, «пожежників» та новачків...

■ Футбол

19 грудня гравці чемпіона країни і лідера нинішнього турніру київської «Динамо» повоюють з відпущниками. Того дня об 11.00 годині долатимуть кросову дистанцію на своєму стадіоні. А наступного — знову крос і звання переможця.

Перед повторним матчем 1/4 фіналу розіграшу Кубка Італії до футболу клубу «Інтерна» зловмисник кинув паличку з запальною сумішшю. Пожежу швидко загасили. Шкідливо, як і в ролі пожежників виступали й самі гравці. Але їм не вдалося впоратися з вогнем «пожежників». У першому матчі «Інтер» поступився з ганебним рахунком — 1:6, у повторному — завоював нічию (0:0) і вийшов із розіграшу.

Чеський клуб «Терека» наступного року виступатиме у другій лізі першості Росії. Його керівництво нині закопалося пошуком мисли, де мають проходити матчі. І робити не треба турів. Аж до 25 грудня потрібно назвати своє домашнє місто. Звичайно, лише б по ший багатос-

траквальний землі панували футбол, мін і згради, як господарів на війні. Але, на жаль, не всі відбавляють так, як бажається...

Яна традицій не порушує

■ Плавання

Чемпіон Європи (25-метровий басейн). Валентин Дворожко опинився середом харків'янина Яни Ключова переможцем не порушує. Вона завоювала золоту медаль на дистанції 400 метрів комплексного плавання, вперше взявши срібну призерку — Олену Вервужу з Росії — аж на два секунди.

У доробку збірної України — ще два нагороди. «Срібло» досталося чоловічим збірним 4 × 50 метрів комплексного плавання. Бронзова відзнака в Олександр Волгина на дистанції 50 метрів вільним стилем. На цих змаганнях були встановлені також європейські рекорди. Золоту медаль на дистанції 100 метрів з рекордним часом виграли італійські Міккіліано Россоліно. А німкеня Анита Менхорн на дистанції 200 метрів батерфлем поліпшила майже на секунду попередню вище досягнення Метти Якобсен із Данії.

Віктор БРАНЦЬКИЙ.

У номер

■ Луганськ

І цегла «хворіє» на туберкульоз

Коллектив Луганського протитуберкульозного диспансеру нещодавно відслідкував воясів. А тим часом покинуто старе приміщення стало об'єктом підвищеного інтересу населення: приваблював димарий бумажарів. Будинок почали розбирати по цеглині, без огляду на те, що кожен річ може стати причиною захворювання на туберкульоз. Попередження фахівців ніх не вплинули на населення. Місцеві влада розпорядилися провести повільну дезінфекцію будинку, інших приміщень та території колишнього диспансеру.

■ Одним абзацом

■ Півдому телекамер, розробленою одним з київських конструкторських бюро, почали використовувати у водах Дніпра бачи херсонських причалів. Телебачення дає змогу в короткі терміни здійснити профілактичний огляд плавальної частини судна без заходження в дов.

■ У Донецьку триває всеукраїнський конкурс виконавців патріотичної пісні «Україно, зоре моя». «Червоні очі мисливця» — так називається цюю видана книга-спогад луганського письменника Анатолія Пешчука, який за часів застою проходив через «мордовську академію».

■ Реалізовано більш як 500 шестері з контрабандним паливом, затриманим правоохоронцями на кордоні, «Ціпр» та «Комітот» (Чернівецька область).

■ З ініціативи Чернівецької облдержадміністрації розроблено програму впровадження в області істрадійних джерел енергостанчання, зокрема, стянених батерей та мікроелектронних енергозберігаючих пристроїв.

■ Багаторічну акцію для своїх однокласників виступили учні Іванівської середньої школи, що на Херсонщині. На копії, ануєні від пролягу різноманітних виробів, виготовлених власноруч на уроках праці, діти прибили написані приклади для сесії учнів з малозабезпечених сімей.

■ Рекорд дещанців землі на Житомирщині встановлено в Радомисльському районі: земельну частку наперед за сто гривень, хоч у сертифікаті зазначено вартість 14 тисяч 300 гривень.

■ Черніаці

Селяни знову зі світлом

На Буковині у громадянському і Кельменському районах, що страждали від стихії, відновлено енергопостачання і телефонний зв'язок.

А тим часом завершила роботу комісія з обстеження гірських річок, створена з ініціативи Чернівецької облдержадміністрації, яка мала вивчити можливості заповнення на Буковині малі гідроенергетики. Фахівці підготували розгорнутий план використання водних артерій. Мета — поліпшення місцевого енергопостачання. Зокрема, спеціалісти висловили доцільність будівництва малих гідроелектростанцій, зокрема в області у повістю річок, а також спорудити кілька нових гідралічних ГЕС. Облдержадміністрація вже розпочала створити підрозділ, який займатиметься будівництвом та експлуатацією малих ГЕС.

■ Київ

Банкіри — акторам

У стілоупку Національного драматичного театру ім. Івана Франка відбулося вручення ветеранам сцени почесних стипендій, запроваджених банком «Аваль». Відзначили 18 найоміших акторів одного з найвідоміших театрв країни одержувачів щомісячної 100-гривневої допомогою банку, який з вересня кінцевого року є головним спонсором цього театрального колективу. Вручаючи стипендії, народний депутат країни, почесний президент банку «Аваль» Федір Іванович Шпигів відзначив, що сьогодні вельми важливо підтримувати людей, які впроваджують сучасні мистецтва.

«Аваль» ступив. Що наступний?

За повідомленнями власних кореспондентів «Гу» та інформаційних агентств. Фото Олександра ЛЕПЕШУХИ.

ЗАТ «Хужтамак Україна»

повідомляю про проведення 31.01.2001 о 10.00 позачергових зборів акціонерів за адресою: 02094, м. Київ, вул. Червонокаплицька, 42, оф. 12.

Термін денний:

1. Вибірати зборів.
2. Закриття та правомочність зборів.
3. Підтвердження порядку денного.
4. Зміна складу Ради директорів.
5. Зміна складу Ревізійної комісії.
6. Закриття зборів.

Рада Директорів ЗАТ «Хужтамак Україна».

Студенти проти «потому дезінформації»

Питання про візи поки що не обговорюють

*Надзвичайний та Повноважений
Посол Республіки Болгарія в Україні
Александр Димитров на зустрічі з
журналістами 14 грудня 2000 р.
в офісних умовах для народу і керів-
ництва своєї країни.*

Підстави для такої заяви, треба зазначити, дуже вагомі. За останній рік у межах економічних реформ у країні створено більш як 160 тис. нових робочих місць, рівень інфляції знизено до 9 відсотків, валютні резерви вистачили майже повноцінній країні становили 3,5 млрд. доларів.

Позитивні економічні та політичні зміни в країні дали можливість її стати кандидатом на вступ до ЄС у 2003 році. Уже нині відмінено візи для громадян Болгарії у разі відвідування країн шенгенської зони. Як висловився А. Димитров, «ми виступаємо за шенгенську стіну і гордість за цей успіх позитивно впливає на національну самовпевненість».

Шоправа, вступ до «європейського клубу» накладе на кандидатів певні обов'язки. Одні з них пов'язані з надійшлими змінами ЄС для Болгарії — впровадження вільного режиму з Україною. Посол неодноразово заявив, що його країна не хоче вводити візи і

«питання про це поки що не обговорюється».

Окрім того, у болгар взагалі немає претензій до України та її громадян. В основному джерелом проблеми є транзит через нашу територію громадян третіх країн.

Утім, ситуація не безнадійна. За словами Александра Димитрова, після відомих подій «було багато емоцій. Виходом із ситуації, що склалася, може стати заплановане на січень наступного року відвідування угоди про регімію. Довольство про це було досягнуто під час несподіваної зустрічі в Софії керівників МВС наших країн».

Але такі заходи не розв'язують проблем повністю. Слідим, як на мене, кардинальним рішенням для виходу із ситуації, що склалася, може стати подолання Україною «шпенгенської проблеми» під час інтеграції в європейське співтовариство. І тут уже нам вибирати — мати ще перепону за спільною ціллю, упершись у неї ноом. Зі свого боку, Болгарія готова в міру своїх сил сприяти нашому найшвидшому вступу до ЄС і, як наслідок, входженню до шенгенської зони.

Олег ДЕНИСОВ.

А все-таки він є

Британський вікарій Клів Еванс, який ще недавно працював в одній із середніх шкіл Нортгемптонширу, був змушений вибачитися перед батьками своїх учнів за те, що... засумнівався в Ісусуванні Санта-Клауса. А точніше — після зерна сумнівів у вразливих душах школярів. Річ у тім, що Еванс, до обов'язків якого входило проведення передсвяткових розмов з учнями напередодні Різдва, заповняв дітей: насправді Санта-Клауса не існує. Батьки, дізнавшись про таке палло, обралися. Звісно, директор школи (яка, до речі, утримується на батьківській гроші) не міг не дослухатися до протестів дорослих. Еванс дістав сувору догану і був змушений письмово вибачитися.

Фото АП.

Відкриття в ботаніці

Співробітник Швейцарського Королівського ботанічного саду доктор Пітер Вестон заявив журналістам, що його група відкрила новий біологічний вид австралійської флори. Як повідомляє агентство Рейтер, ідеться про раніше не відоме наші видозмінене дерево. За словами науковців, воно має історію, що налічує понад 90 млн. років, і колись зростало на всій території континенту Гондвана. Згодом, як вважають учні, через зміну кліматичних умов прадіна рослина змогла вижити лише на Австралійському континенті. Нині в Австралії не більш як сто екземплярів цього унікального дерева.

Кіборги вже не фантастика

У лондонському Музеї науки виставлено новий дивовижний експонат: робот, який керує мозок живої риби. По суті, електронне створіння вже не робот, а кіборот — в ньому використано мозок м'якої. Рибу вилучено в особливу пору року, заповнену любов'ю, а в одну з сторінок інформації від кількох сенсорів, встановлених на зовнішній поверхні роботи. У відповідь мозок генерує імпульси, що знімають інші електроди і передають на електроніку, за допомогою яких робіт пересується. Фактично слухачі зможуть спити і намагатися наблизитися до нього. Різнобіч виконала група вчених із Північно-західного університету Чикаго (США). Найпершою метою науковців було дослідження поведінки мозку живих істот під час керування рухом. Авторі сподіваються використати результати дослідження під час створення штучних протезів рук і ніг, керуваних безпосередньо головним мозком.

Фото АП.

У Флориді злетіла ракета. Випадково

В аеропорту американського міста Бартоу (штат Флорида) з-під землі злетіла невідомої назначна ракета часів другої світової війни, повідомляє агентство ЮПІ. За даними слідства, ішим раніше не помічена, вона злетіла з під напалочної шахти, з шумом піднялася з-під землі, пролетіла близько 30 метрів, вдарилася об паркан і впала.

Потерпілих немає. З бунівств, що були неподалік і входили в комплекс аеропорту, всіх людей було евакуйовано. Ракету перевірили фахівці-піротехніки, небезпечних компонентів в ній не знайшли.

Поліція обстежує місцевість на предмет наявності інших таких ракет. Відомо, що під час війни на місці нинішнього аеропорту була база ВПС. За припущеннями фахівців, після її розформування в землі могла залишитися якась кількість боєприпасів.

Дім, який збудував кондитер

27 грудня закінчується свячений мусульманський місяць Рамадан. Кондитер із Джакарти вирішив підготуватися до цієї події, заздалегідь, що в питанні задоволення до цієї. Для його виготовлення знадобилося майже 380 фунтів шоколаду.

Фото АП.

Лічильник як член сім'ї

А як у них?

Подорожчання нафти на світовому ринку змусило засісти за нескладні арифметичні розрахунки навіть тих німецьких громадян, хто поймає таке багаторічне. Десь там, далеко від Німеччини, країни ОПЕК піднімали ціни на чорне золото, і раптом колишній виявився однією із ланок нерозривного класичного ланцюжка: нафта — паливо — транспортні витрати — роздрібна торгівля — сфера послуг — людина. Але якщо з купівлею відсотківниці мовою пенсій час і не поспішають і ті автомобілі заміняти в гаражі, а користуватися громадським транспортом, то без теплі у квартирі в холоді, електрики й газу як ніхто не обійдеться. А всі ці найважливіші джерела енергії нинішньої зими в Німеччині значно дорожчі. Особливо соларка, якою опалюють більшість помешкань. Тепер пересічному громадянину доведеться додатково викласти за комунальні послуги приблизно 80 марок на рік.

Середній темп зростання цін на нафту громадянин Німеччини, що живе в 28 відсотків не відраховує ніяк. 32 відсотків опитуваних відповіли, що рідше користуватимуться автомобілем, 48 — збиратимуться або рідше опалювати свої квартири, або знизити температуру.

Дуже зазначено, що в питанні задоволення тепла, води, електрики і газу більшого, ніж у Німеччині, навіряд чи можна досягти. Не варто казати, наприклад, про те, що вагони трамваїв, автобусів чи метрополітену оформлено шкварми та жаккардовими платтями, які заклиди беруть воду, тепло, ресурси, все, що пада людської праці. Не щоб ніхто не забував про предмет загальної турботи. Але можливість заощаджувати ресурси

на побутовому рівні тут дорівнює життєвій потребі. Бо варієт усіх цих задовольнень — жити в теплі, митися у ванній, пекти пироги — досить висока. Скажімо, якщо ввчачалася електроенергія, воду, газ, як казачи вже про опалення, як це робили в Києві і в інших містах, набагато менше, ніж сьогодні. І зовсім, з'ясується, не обов'язково задовольняти гіршими радіаторами, коли лама нікого не має — перед вашим приходом «годинник» умикає вимк. Можна, звичайно, заміняти радіатори для обігріву порожньої квартири, але й платитимуть наповнювану, ріпу порожньої квартири, коли жодного тепла, але після перших рахунків із комунальної служби ми пам'яті покращалися. І вже, звісно, коли в тебе встановлено лічильник біля кожного рахунку, то абсолютно неможливо заощадити, поки розмовляєш по телефону з приятелем.

До речі, те саме можна сказати і про телефон. У Німеччині з ними все дуже визначено: слухавку знав — лічильник запровадив, а вільні він «крутішки» влізши швидко. Одного разу мене хазяїн мого будинку, який відвідав, сказав: «Майже всі люди, до яких я їду, мають лічильники». У квартирі було, скажемо так, свіжо. Коли гості збиралися, господар запитав: «Не заперечує, якщо я не виключаю опалення? Нас тут багато, холодно не буде...». Звісно, ніхто не заперечує. Майже всі люди, до яких я їду, мають лічильники. Мені швидко спокійнається, тепла, якщо це проблема — його задоволення — вони, на мій погляд, уже давно розв'язали». А з другого боку,

коли політики, що замість звичних 130 марок за комунальні послуги мені тепер доведеться платити 200, то валяти рішати можливий. Наприклад, мій сусід політик, що опалює квартиру електрообігрівачем коштівмате більше, аніж соларка. Тому вони збираються його придати і мені рятунок не викладати.

— А, виступи, — відмахнувся я.
— Але ж виробники електрообігрівачів теж не сплять, зростає попит — підвищується ціна, — заперечив вої.

— А я спираю. Не мію я все-таки ці «лічильники» вмикаю.

Торк по одній із програм німецького телебачення показав сюжет з квартири, де проживала жінка з трьома дітьми, відключили опалення. За несплату. Тележурналісти запросили діду, що відключили тепло зі службового обов'язку.

— Мені дуже жалі, що дітям холодно, — сказав він, — в мене так само сім'я, про яку я маю турбуватися. Утримуєти ще одну я не можу, як і працювати собі на шкідливо.

Я через недовідчутність обурювався: ось він, вищий капіталізм! Поки мене знову-таки не «просвітлять» приятелі.

— Не розумію твого обурення. Далі тепло не з'являється із лічильників — хтось на його прощані і комуус воно коштує грошей. У цьому разі — ішоком конкретним людям, приватній фірмі, яка обслуговує цей будинок. Тобі ж бо не сподобалося, що в будинку затишніше?

— Це дуже незвично — відключати радіатори в кімнатах, коли сім'я збирається на кухню. Або лічити, чим дешевше користуватися думом чи вибирати воду у ванні? Або не забувати вимикати світло. Або не обігрівати погріє. Але навики ці набувають дуже швидко — уже після першого оплаченого рахунку за комунальні послуги...

Валентина ПИСАНСЬКА.

Франкфурт-на-Майні.

Туркменське соло на газовій трубі

Дослідження угоди про постачання туркменського газу в Україну відкрили додаткові можливості для подальшого нарощування обсягів підприємського виробництва в Закарпатській області. Але це має переповерх Президента України Леоніда Кучми з керівництвом Туркменістану послерізно обговорювалися зустрічі поставки запорізьких трансформаторів, газоперекачувальних станцій, автомобілів тощо.

Генер усе закінчив від нас, наших підприємств — від того, наскільки зголошено ми спрощено: як нам вдасться переконати туркменських колеagues брати запорізькі товари й продукцію, — каже голова Закарпатської облдержадміністрації Олексій Кучеренко. — Переконати обов'язково, і я з великим оптимізмом дивлюся на реалізацію цього контракту. Садне, що, на мій погляд, може завдати

чимось — не завжди послідовна позиція центру в ставленні до регіонів. Сьогодні там розгоріється боротьба за те, що все-таки реалізовуватиметься цей контракт. НАК «Нафтогаз України» має розглянути й інші компанії, які пропонуватимуть продукцію, що виробляється в області. Може сказати, що позиція чотирьох голих областей держадміністрацій — Дніпропетровської, Сумської, Одеської та Закарпатської, які виходили до складу делегації, знайшла підтримку в Президентові України. Це — велика справа, яка, певні, принесла ділову допомогу нашим підприємствам. Нашу клоуту і своє місце в цьому контракті ми завоюємо й відстоїмо.

Як повідомив Олексій Кучеренко, запорізькі підприємства отримують конкретні замовлення ще й в Узбекистані.

Олександр АБЛІЦОВ.

Фотофакт

Переведення зовнішнього освітлення наших міст і сіл з ламп розжарювання на сучасні галогенні світильники вітчизняного виробництва — нагальна потреба. Якщо, звичайно, хочемо бачити Україну країною високої культури енергоспоживання. Адаже новітні освітлювальні прилади споживають енергію на порядок менше, ніж звичні для нас «лампочки Ілліча».

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

У номер

Найважливіша гауза

(Початок на 1-й стор.)

Ми високо цінуємо величезні досягнення наших ветеранів енергетики, науковців, фахівців, працівників енергетичного виробництва всіх рівнів, які гігантськими зусиллями створили в Україні могутній енергетичний комплекс — потужні теплові, атомні, гідралічні електростанції, об'єднуючи енергетичну систему країни.

Сьогодні, в умовах переходу до ринкової економіки, дано обов'язок політати з забезпечення найвищою ефективності використання цього енергетичного потенціалу.

Відночати велику вагу енергетикам за величезні досягнення, за важку, самовіддану працю, не сумніваюся, що ми разом з вами зможемо підняти рівень суспільної української енергетики й увійти до європейського співтовариства з енергопотенціалом економікою.

Чорнобиль: Дні і ночі, що були і що будуть...

Між 26 квітня 1986 року, коли вибухнув четвертий реактор Чорнобильської атомної, і 15 грудня 2000 року, коли поворотом ключа назавжди зупинено станцію, пролягло майже 15 років.

Перші чорнобильські дні і ночі для одних стали смертним вибоком одразу, для тисяч інших ретельним відслідковуванням катастрофи — з відстоєм. На цвинтарях Росії, Білорусі, України, всіх колишніх республік Радянського Союзу продовжують виростати свіжі могилки «чорнобильців», політи і військові матері, друзі, діти. Сьогодні і три цифри статистики є найважливішими в Україні за ці 15 років невидимої смерті — радіація, що чатує доволі без запну, колють і здуку, забрала майже 500 тисяч людських життів, а в порок залишають ще сніт 40—50 тисяч «чорнобильців».

Це — страшна ціна чорнобильських днів і ночей, що були.

Поминували моєбіс 15 грудня за участю керівників держав у Національному заповіднику «Сорби Київська», присвячений акадємікам «чорнобильцям», яких уже немає, узявши скорботу кожного з нас, зворушення пам'яті й роздир серця. Того ж дня на урочистостях у палаці «Україна» Президент Леонід Кучма дав команду зупинити роботу останнього реактора ЧАЕС.

У мільйоні людей ця команда, що була демонстрована по вітчизняному і Європеєбаченню і виконана диспетчерами третього блока станції, викликала рятівне згикання. А у мільйоні наших співвітчизників, яких зачепив радіоактивний смерч, односторонній і тристоронній запити по принесу їм чорнобильські дні і ночі, які будуть. Поки що багато солових обіймаю. Поки по Президент бере патронат над проблемами енергетики і мешканців Славута. Поки по Прем'єр-міністр заступає на вахту виконання президентського патронату. Поки по мікрорайоні банки обіймають несприятелі кредити за доглядом і реконструкцією «саркофага», на добутову потужностей на Фінансовий і Хмельницький атомних. Поки що сотні тисяч постраждалих від аварії на ЧАЕС постійно борються за збереження своїх плів... Поки що для тисяч затриманих безробітних і вночі, що будуть, вселяють стільки як неспокою, скільки я надій.

Фотофакт

З нагоди професійного свята Київська міська державна адміністрація вручила подяки столичним енергетикам.

На знімку: старший машинист Микола Семинов.

Фото Юрія БЕНГЕРА.

Останній у черзі — не так уже й погано

Населення Донеччини отримує електроенергію без перебоїв, а скажок на аварійні від'їжджати від мешканців населених пунктів майже не надходить. Як пояснив начальник служби енергетичного надзору, у графіках аварійних від'їжджати різні категорії споживачів розділено на десять черг, до того ж населення значиться під останнім та першим десяти номерами.

Найбільш проблемні нині з промисловими споживачами — щодоби за нечасну оплату енергетики припиняють надання послуг майже сотні підприємств та організацій.

Серед боржників — Кривоногівський вогнетривий комбінат, завод «Горизонтдослід», Сіверський доломітний комбінат та інші. Окремі боржники відзначають на солові спокійні дні підприємства місяцями не сплять уночі за спокійно електроенергію.

Від'їжджати лише виробничі об'єкти. Самі свідки не повторюють. Як пояснив начальник служби енергетичного надзору, у графіках аварійних від'їжджати різні категорії споживачів розділено на десять черг, до того ж населення значиться під останнім та першим десяти номерами.

А ось мешканців восьми сіл області питання аварійних від'їжджати ужо не хвилюють. На довгі тижні ці населені пункти астронетими, від'їжджати кілометр кабелю, мильовий за колоритним металом.

Ліна КУЩ.

Борги за чужі гріхи

Енергозбереження

За різними оцінками спожитою природного газу Закарпаття посідає одне з перших місць серед регіонів України. Та це не означає, що проблем і його постачання нема. Як це причина?

— Як ідентифікувати, — каже голова правління ВАТ «Закарпаття», директор філії дочірньої компанії «Горючий газ» в Україні Семен ТИЖУК. — Перша причина — це величезні витрати на найбільш боржників — підприємства «омунальної теплоенергетики, котрі коштує майже 65 мільйонів кубометрів газу відпущеного 12 мільйонів гривень, а розраховується лише на 65 відсотків. Борги були б значно більші, але їх відволіло істотною погашення завдяки стримуванню області держадміністрації. У повних обсягах проведено розрахунки організаціями й установами, що фінансуються з місцевого бюджету, але не відпущено їм з державного. Населення за спожитий газ розраховується на 87 відсотків. До боржників підліх хорості, боржні — бувають без грошей, а в державі — це державні гроші, а не приватні. Газ — це товар, за який треба платити.

Відстоєм належно тільки тим, хто за неможливістю. Окремі зарплати, серед боржників і власників престижних «іномарок», і будинків, житлова площа котрих вимірюється ледь не гектарами. І тільки тоді, коли припинилося постачання газу, вони знаходять компроміс. Загальні борги населення — майже 20 мільйонів гривень. Та це не все біда, бо є й інші чинники, які зважають на нормальну функціонування нашого складного господарства, що поза сферою нашого впливу.

Це характерні вогні для інших регіонів?

— Безперечно, але Закарпаття має свої специфічні особливості. Листопада повільно, що болючо вартість по Закарпаттю рівно два роки тому, завадала ВАТ «Закарпаття» збитків більш ніж 740 тисяч гривень. Наслідки стихії — пошкодження або зруйновані газопроводи у та омонії їх перебудова через різницю в багатьох місцях. Як відновлення провели власним коштом, і цинк вартує нам ніхто не компенсує, хоча газопроводи — власність держави. Пошкодження

об'єкти увійшли до затвердженого списку тих, що постраждали від стихії. На їх істотичну відбудову потрібно ще понад 100 тисяч гривень, яких нема. Друга причина — це величезні витрати на газу металургійних і розпалювальних газопроводами до всіх держав. Але ж доставити «газобезпечно» у гірському регіоні, де немає газу, це матеріальним газопроводом у регіоні, близькі до постачальника. Тому тут потрібна диференція. Не компенсувати нам різницю у тарифах, що становить близько 3 мільйонів 300 тисяч у. о. і Головоулюблює.

Третє. Протягом кількох останніх років газопроводи практично не обслуговуються, а тепер багато з них в аварійному стані. Ми не маємо коштів навіть на катодний захист, не кажучи вже про ремонт. У зарплатному стані й голи газопровод, що веде до обласного центру. Тож чи не станеться так, що навіть за наявності голи транспортувати буде не чия? Невже треба чекати й інші газопроводи винуватити кошти, при цьому набгато більш від тих, що потрібні нині?

— Семен Васильчук, з 29 жовтня до 5 листопада в Україні було проведено національний тиждень енергозбереження.

Тільки, декади, місячники — не вихід із становища. Довіри по енергозбереженню треба шукати. Ми ж ху же марнотратні. Бо чим, приміром, обертатися затягування опалювальною сезону, якщо кожному. Коли в холостій квартирі мерзнуть руки, й мешканці заповнюють усі комфорти газуваної пати, особливо там, де нема ідентифікації об'єктів.

Непродуктивні втрати породжені також низькою точністю наших лічильників та неможливістю «накрутки» окремих типів підприємствим користувачам. Неподобно й інше газозабудування з огляду на його димичу заспампів. Додаймо, що в часи, коли існували ліміти на постачання газу й те-

хумови видавалися тільки на його під'їжджання до газових плит, а особливо — у сільській місцевості, про якісь там лічильники не було й мови, бо «газобезпечно» обходилося його користувачам майже безкоштовно.

А нині у всіх квартирах і будинках масове месаніаціоналізм, м'яко кажучи, використання газу. І не лише для опалення житла, а й підхожує і для обігріву теплиць. Прокадаються «під'їжджання» — це курсова різниця на контролерів, ставиться баланс за скрапінням газом, мовля, це й забезпечує тепловий комфорт — і все. Таких «об'єктів», до яких треба приставити контролерів, в області кілька тисяч. Вихід — створити фонд для прибирання дільничників і встановлюючи їх в обов'язковому порядку. Витрати окупляться за один—два опалювальні сезони. Підраховано, що на їх прибирання треба півтора мільйона гривень, а нескінченний вибір газу обходиться нам у більш як дванадцять мільйонів.

— А борги мовлять дні?

— На перше жовтень вони становили більш як 43 мільйонів доларів США. Забільшого — це курсова різниця на газ прибирання газу. Ми купували його за долари, а відпущали населенню, поперекраєм, бюджетним організаціям — за гривнями. Тому різниця. Основні кредиторі — це структури НАК «Нафтогаз України», тому якраз неспокійно, що вони відпущили платіжки в наступному році реструктуризації — між підприємствим системами, визначили джерела фінансування курсової різниці, бо винні тут нашо ж неми.

— Ви казали, та як не тільки ми, що газ — це товар, і за нього треба платити. — Так. Але товаром він офіційно не визнаний. Нині законодавство нині од його ще не передбачає. Тому анаж, що парламент має якнайшвидше визначитися з цим, прийняти відповідний закон, бо ширший санкції до тих, хто відпущає качич, краде газ, у кімсь ка сотень разів ніжні від несамохорого користування ним. Роз'яснює цей гордий вузол — і не треба буди оголошено національний тиждень енергозбереження.

Розмовляв Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Серед боржників — власники престижних «іномарок» і будинків

Конкурс

«Ой не ріж косу...»

«Мені всього тринадцять років, навчаюся в сьомому класі, — пише Людмила Гієсок з Новоград-Волинської Житомирської області. — Дуже люблю працювати дощовим дощем. Довжина моєї заплітаної коси 45 сантиметрів. Я — учасниця телеконкурсу «Снігова царівна» і навіть увійшла в десятку краєвих...»

Прикмети грудня

- Якщо зима не настала в грудні й сніг, то вона не настане до 10 лютого.
- Якщо скептиком був липень, то грудень буде морозним.
- Чистий блакитний колір неба вказує — ознака стійкої ясної погоди.
- Вязку сухо й холодно, влітку — сухо й жарко.
- Сніг на полях — зерно в засіках.

Афоризми

- У чаріві туга шукає полегчості, малодушність — хворобистості, нерішучість — неуверненості, сум — раллошів, а знаходить — лише загибель.

Б. ДЖОНСОН.

- Влада однієї людини над іншою зазначає передусім владу.

Л. ТОЛСТОЙ.

- Зовнішність чоловіка свідчить надто незначною запорукою за нього, та все одне вона небяжк вважат.

М. МОНТЕНЬ.

- Поки філософи сперечаються, що є головним — чеснота чи насолода, шукай

способу мати й те, й інше.

Ф. БЕКОН.

- Незаслужене страждання збентежує, а заслужене — прибиває.

І. КАНТ.

- Найвища хоробрість — це вчинити без свідків те, що вважав себе здатним зробити привселюдно.

Ф. ЛАРОШУКО.

- Навіть найвизначніший жарт можна собі дозволити лише з людьми вчтивими й розумними.

Ж. ЛАВРОЙЕР.

Надійшло Федір КУЧЕРЯКОВ.

Харків.

Сам собі майстер

- Діряве відро, якщо під рукою немає засобів для серйознішого ремонту, можна швидко «заяпати» поліетиленом. Уставте в отвір згорнутий конусом шматок поліетиленової плівки (гострим кінцем назовні) і підпаліть його з обох кінців. Розплавлений поліетилен запалить отвір.
- Надійно закріптити колопаذه відр можна так: відігнути кінець дужки відр, вийняти її з вушка, надіти ланку ланцюга, вставити дужку на місце і знову загнути кінець.

Півтора археолога — вже музей

Історія з конверта

Отноу з найбільших сільських музеїв України — Мезинському археологічному — цього року виповнилося 35 років. Про це мало хто знає. Тому й — давній члпач «Голосу України», а за сумісництвом засновник, старший науковий співробітник і директор цього музею — хоч «розкрити» цей музей.

На початку століття в Мезині на Чернігівщині було розкопано відому палеолітичну стоянку. Тут знайшли найдавніші в Україні твори мистецтва: оригамітовані браслети з бібнів мамонта, фігурки «птахожінок»,

створення музео. А, по суті, й основним провідником цієї ідеї. Нині в музеї діє шість відділів: палеоліт, неоліт і бронзи, раннього заліза і давніх слов'ян, Київської Русі і середовища, XIX століття, сучасності. Серед найяскравіших знахідок — зображення сузір'їв у похованнях доби бронзи і «напівзаямки металургів IX—X століть».

Штат музею невеличкий: а й телепраники на півставки. Але нечисленність не завадала нам опублікувати більш як тридцять наукових робіт. Нас радше, що такий «саморобний» музей дуже подобається відвідувачам.

Василь КУРИЛЕНКО, директор Мезинського археологічного музею, Чернігівської області.

ВІД РЕДАКЦІЇ. Наші найкращі стаття музею-клубу і найкращі побажання його співробітникам.

Якщо у вас ростуть вуса...

Запитання по суті

Мені лише 25 років, а життя вже немале. І все через те, що після половини мене почали рости вуса. Я у відчаї, не можу поборити такої напасті. Може, хтось знає секрети лікування — поділіться, будь ласка.

Усміхніться!

Тато:

— Ти чому грубийшій мені, Вовчику, батько ж тобі чи не батько?

Вовчик: — Ну ти, старий, і залясеш ребуся! А я звідки знаю?

Лівія.

Батько чи не батько?

Волода СТЕПАШИН.

Мал. Олега ТЕСЛЕРА.

Донецьк.

Це серйозне захворювання і називається воно гірустизм. Причина його появи — надмірне продукування чоловічих статевих гормонів, андрогенів. У нормі андрогени виробляються в жіночому організмі у невеликій кількості як чоловіки і надлишковими дозами. При

різних порушеннях їхніх функцій кількість андрогенів зростає. Дуже часто наміряє оолодіти у жінок з зовнішнім проявом такого захворювання, як склерополіозит яєчників. У таких випадках обов'язково треба звернутися до гінеколога і до ендокринолога.

Корисно знати

- Якщо ви хочете завжди мати під рукою запас цементу, відрізь після покупки упакуйте паперовий мішок з цементу у поліетиленовий мішок або обгорніть його плівкою. Замищення від вологості цементу добре зберігається протягом кількох років.

Редактор іменера Які ГАЛЬЧЕНКО.

Редактори: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕКЕРА, Володимир КРАСНОДЕНСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДІЯ.

Головний редактор Сергій ПАРВЕНКО.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не замикає публікацій авторів публікацій.
- За точність викладення фактів відповідальність несе автор.
- Рукописи не повертаються.
- Лікування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Засновник і видавець — Верховна Рада України

Народний календар

У грудні сонце на літо, а зима на мороз повертає

17 грудня — Варвари. Дівчата в цей день загортали галушки з вишень і ставили у воду: якщо галушки завітали на Різду, то це винувало про швидкий шлюб. Якщо погода на Варвари, така й на Різду.

18 грудня — Сави. Жінки збиралися в рукодільницькі турти, бо прийшла пора «і савити, і варирити, і कुделю кучити».

19 грудня — Миколи. Зимового Микола відзначає особливо урочисто. Вважається, що він захищав усіх бідних і незлоднів. Та найбільше його пошановували діти, для яких він і є почесним охоронцем і вчуває їх гостині.

20 грудня — Амвросія, Андрасія. Дівчата цього дня «грудні гуші», примовляючи, що «то не груди, а хлоп'яті дити». Котрий з них уночі принесять хвостик, за того, вважалося, й замінює.

22 грудня — Ганки. Прийшли Ганки — снід в санки. На цей день припадає зимове сонцестояння, після чого воно повертає на літо, а зима на мороз.

Астрологічний прогноз на 18—24 грудня

Якщо ви не замикаєте і зробите рішучий крок назустріч неможовитості, то цей крок докорінно змінить ваше життя, і ви залишитеся у вічності.

ОВЕН. Цей тиждень використайте для співпраці та співзвучності з партнерами і оточуючими людьми. Ваше сімейне життя може стати більш щасливим заповненням.

ТЕЛЕПІ. У ці дні ви проявите в роботі більше енергії та ентузіазму, і це добре, оскільки у вас має бути багато справ — на роботі, у місті, вдома. Вам необхідно буде по б зайнятися фізичними вправами, поглибити свою форму.

БІЛИЗНА. Романтичні задуми можуть стати вітчим в дієвість. Удалий час для давання лекцій, зміцнення зв'язків з іноземцями та людьми задалека. Відвідайте театр, музей або виставку.

РАК. Ви будете жити цього тижня просунути в розв'язанні проблем, пов'язаних з осягос, особистим майном, сімейними взаємовідносинами, бізнесом або операціями з нерухомістю. Можете в цей час розпочати ремонт.

ЛЕВ. Фізично активна атмосфера, що оточує вас у цей період, сприятиме активному спілкуванню та діяльності, особливо той зв'язок з братами, сестрами й сусідами. Ви станете скоріш ладною ді, аніж мислителем.

ДІВА. Вас вабитимуть цілі, великі гідні ваги, убої методи. Вони можуть стати з фінансовою й ділову сферою діяльності. Допомогу в пошуку додаткової заробітку може надати чоловік. У вас можуть поліпшитися умови праці.

ТЕРЕЗИ. Для вас сприятиме фізична активність. Ви будете матеріальні й неспокійні. Скористайтеся ітатженнями та ітутіями, продемонструйте свої здібності та навички, але не забувайте про обережність.

СКОРПІОН. Протягом цього тижня вам необхідно взяти участь у діяльності добровільних організацій і установ. Можливо, вваді операції, пов'язані з нерухомістю, а також купівля або продаж предметів розкоші для дому.

СТРЕЛЦЬ. Ваші дії будуть результативними, якщо співпрацювати з діями співпрацювати з групами людей або з організаціями. Активну допомогу можуть надати друзі. Розпочинь цього тижня здійснення своїх перспективних планів.

КОЗЕРІГ. Ваш енергія й ентузіазм спрямовуватимуться на самореалізацію. Можливо, вам доведеться робити додаткову роботу для свого початківця, для уряду або іншого органу влади.

ВОДОЛІЙ. Для вас важливо буде виглядати якомога привабливіше й акуратніше, оскільки ваша зовнішність здатна справити такий же істотний вплив на результат справи, як і освіченість.

РИБИ. За власним вибором або через певні обставини вам доведеться зайнятися збиранням або сплатою боргів. Справи, пов'язані зі спільним прибутком або спільною власністю, можуть згоріти від вас активних дій.

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса ВР України:
01008, м. Київ-19,
вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції:
02047, Київ-47, просп. Перемоги, 59.
☎ ТЕЛЕФОН: для дозвонів — 441-88-23;
☎ ТЕЛЕФАКС — 224-72-54;
☎ відділ редакції — 446-91-37,
441-89-34, 441-80-44;
☎ редакція — 449-65-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com